

do usypiania zwierząt broni myśliwskiej, spowodowały ostatnio zainteresowanie się tym wynalazkiem producenta broni Distinjet — Petera Otta. Za pośrednictwem Domu Handlowego Nauki pomysł został wdrożony do produkcji przez wymienionego producenta, z zastrzeżeniem że będzie ona możliwa także w Polsce.

Obecnie rozważa się możliwość produkcji se-

rii opisanych wkładek przez Instytut Fizyki. Zainteresowanych tym rozwiązaniem kierujemy na adres Domu Handlowego Nauki, 00-080 Warszawa, ul. Miodowa 2, który bezpośrednio zajmuje się wdrożeniem tego rozwiązania.

Adres autora: dr Andrzej Krzywiński, Zakład Doświadczalny PAN Popielno, 12-222 Wejsuny

MAREK KAMIONOWSKI
Starogard Gdański

Nieoperacyjne usunięcie ciała obcego z żołądka u psa

W dniu 22.08.1985 r. dostarczono do lecznicy psa, sukę, ratlerka, lat 14. Przy badaniu stwierdzono w 9—10 lewej przestrzeni międzyżebrowej, w odległości 3 cm od linii grzbietowej przetokę z wystającym z niej cieniem, ostro zakończonym przedmiotem długości około 5 cm. Z wywiadu wynikało, że jest to najprawdopodobniej część szpilki do spinania zrazów mięsnych, której identyczny egzemplarz (dł. 10 cm, grubość 1 mm, z oczkiem o średnicy 1,2 cm) właściciel psa przyniósł do lecznicy. Połknięta z mięsem przebiła ścianę żołądka, następnie część żebrową przepony, prawdopodobnie przeszła przez zatokę uzupełniającą (*sinus complementarius*) jamy opłucnej i nie uszkadzając płuca wyszła przez boczną ścianę klatki piersiowej. Brak było objawów odmy.

Właściciel (pracownik służby zdrowia) stwierdził u psa ogólne objawy chorobowe oraz zmiany skórne w miejscu, gdzie później nastąpiło przebicie się szpilki, podawał zwierzęciu wibracyjną, a zgłosił się z psem do lecznicy dopiero po utworzeniu się przetoki. Próby usunięcia wystającej szpilki przez pociąganie okazały się bezskuteczne; na przeszkodzie stało oczywicie oczko tkwiące w żołądku.

Biorąc pod uwagę wiek psa i jego nienajlepszy ogólny stan zdrowia spowodowany procesem chorobowym zrezygnowano z laparotomii oraz próby usunięcia ciała obcego przez przełyk i zdecydowano się na przeprowadzenie zabiegu usunięcia szpilki po wyprostowaniu (odgięciu) jej oczka. Taką udaną próbę wykonano najpierw poza organizmem psa, przeciągając przyniesioną przez właściciela szpilkę przy użyciu znacznej siły przez skróconą do 4,5 cm igłę o średnicy 3 mm do pobierania krwi od bydła (rvc. 1).

Ryc. 1. Schemat przedstawiający sposób użycia skróconej igły do wyprostowania oczka szpilki

Zabieg na zwierzęciu wykonano w narkozie (ketanest + rompun + atropina). Skróconą igłę nasadzono na wystającą część szpilki i przez przetokę wprowadzono do żołądka. Wystający z igły koniec szpilki uchwyciono kleszczami dentystycznymi i pociągając ją spowodowano rozprostowanie oczka. Po jej usunięciu podawano psu przez 7 dni domięśniowo Polbicillinum Polfa oraz leczono przetokę wprowadzając do niej Syntarpen prolongatum Polfa. Nastąpiło szybkie gojenie się rany i zupełny powrót zwierzęcia do zdrowia.

Adres autora: lek. wet. Marek Kamionowski, ul. Tczewska 25, 83-200 Starogard Gdański

OSTLE A. G., ROSENBUSCH R. F.: Immunogenność hemolizyny *Moraxella bovis*. (Immunogenicity of *Moraxella bovis* hemolysin). Am. J. vet. Res. 46, 1010—1014, 1985 (5)

U 35 krów eksponowanych na zakażenie naturalne *Moraxella bovis*, w oparciu o zmodyfikowaną metodę Nakazawa i Niemoto wykazano obecność swoistych przeciwciał dla hemolizyny. Miano tych przeciwciał było wyższe u krów już uprzednio eksponowanych na zakażenie *M. bovis*. Miano swoistych przeciwciał utrzymywało się w okresie 7 lat po zakażeniu. W surowicach ciał zakażonych doświadczalnie *Moraxella bovis* stwierdzono występowanie przeciwciał dla hemolizyn wszystkich szczepów użytych do zakażenia.

G.

SAWATA A., NAKAI T., KUME K., YOSHIKAWA H., YOSHIKAWA T.: Zmiany indukowane w układzie oddechowym kurcząt przez otoczkowe i bezotoczkowe warianty *Haemophilus paragallinarum*. (Lesions induced in the respiratory tract of chickens by encapsulated or nonencapsulated variants of *Haemophilus paragallinarum*). Am. J. vet. Res. 46, 1185—1191, 1985 (5)

Warianty otoczkowe *Haemophilus paragallinarum* wywołują u kurcząt w wieku 7 tygodni SPF ostre nieżytowe zapalenie górnych dróg oddechowych, głównie zatok przynosowych i jamy nosowej. Do charakterystycznych zmian należy infiltracja lamina propria błony śluzowej jamy nosowej przez komórki tuczne. Natomiast po zakażeniu wariantem bezotoczkowym H. paragallinarum brak zmian nieżytych i nacieku dużymi ilościami komórek tucznych lamina propria. Z nosa zakażonych kurcząt wariantem bezotoczkowym H. paragallinarum nie izolowano dużych ilości tego zarazka.

G.